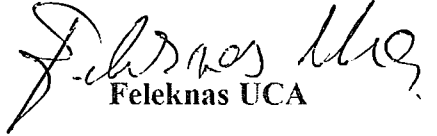

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu, 2 Aralık 2017 tarihinde, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde yaşanan yıkıma ilişkin bir rapor açıklamıştır. Bu rapora göre, ilçenin çatışmalardan sonra yok edildiği kaydedilmiştir. Ayrıca, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu kararı olmadan, “operasyonlar bitti” açıklamasından hemen sonra tarihi tescilli yapılar yıkılmış ve o yapılara ait taşlar alan dışına taşınmıştır. Son 2 yılda, Sur ilçesinde yaşanan yıkımın oranının, yıkımın hukuki ve/veya hukuk dışı boyutlarının, tarihi ve tescilli yapıların tahribat düzeylerinin araştırılarak ortaya çıkarılması; yaşanan yıkımlara karşı kentin dokusunun, hafızasının yaşatılması ve korunması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Feleknas UCA
Diyarbakır Milletvekili

TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 28 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağı ve ardından başlatılan yıkıma ilişkin hazırladığı özet raporu 2 Aralık 2017 tarihinden kamuoyu ile paylaşmıştır. Rapora göre, çatışmalı sürecin başlangıcında ikinci kez 13 Ekim 2015'te Sur'da ilan edilen yasağın ardından mahallelerde yürütülen çalışmada 706 işyeri ve konutun hasar gördüğünün tespit edilmiş, 693 yapının basit onarımlarla hasarının giderilebileceği, 13 yapının ise detaylı incelenmesi gerektiği kaydedilmiştir.

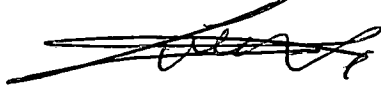
TMMOB'un raporuna da yansıdığı gibi, 9 Mart 2016'da “operasyonlar bitti” açıklamasının ardından 10 Mayıs 2016 tarihli uydu görüntüsü üzerinden yapılan tespitlere göre, Hasırlı Mahallesi'nde 347, Fatihpaşa Mahallesi'nde 232, Cemal Yılmaz Mahallesi'nde 126, Savaş Mahallesi'nde 83 ve Dabanoğlu Mahallesi'nde 44 yapı olmak üzere, toplam da 832 yapının yıkıldığı, 257 yapının ise hasarlı olduğu tespit edilmiştir. TMMOB'un 11 Temmuz 2017 tarihinde uydu görüntüleri üzerinde elde ettiği tespitlere göre ise Sur içinde toplam 148 hektar alan, yasaklı 6 mahallede ise toplam 753 hektar yıkılmıştır. Yasaklı 6 mahallenin yüzde 61'i yıkılırken, yıkılan yapı sayısı ise yüzde 72 olmuştur.

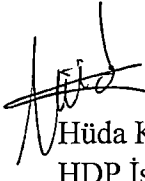
Raporda, Sur'da yeni açılacak yollar ve Emniyet Hizmet Alanları olarak ayrılan alanlar içerisinde 17 adet tescilli yapı ve 42 adet korunmaya değer geleneksel yapı olmak üzere toplamda 976 adet yapının plan kararı ile yıkımının öngörüldüğü de bildirilmiştir. Ancak, farklı sivil toplum örgütleri ve siyasi partilerin yaptığı bütün açıklamalara, itirazlara ve açılan davalara rağmen ablukanın sürdüğü alana hala girilmemekte ve tahribatlardaki artışın önüne geçilmemektedir. Ayrıca, Sur'da yaşanan yıkıma ilişkin suç duyurusu Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı "Soruşturmayı gerektiren suç teşkil eden bir eylem bulunmadığı" gerekçesiyle 30 Kasım 2017 tarihinde reddetmiştir.

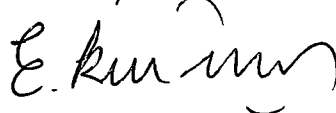
Tarihi tescilli yapıların yıkılması ve o yapılara ait taşların o alanın dışına taşınması için Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu kararı olması gerekmektedir. Ancak, böyle bir karar olmadığı halde, "operasyonlar bitti" açıklamasının hemen ardından, iş makineleri ablukanın sürdüğü Sur'un 6 mahallesine girmiş yıkım başlatılmıştır. Kamyonlarla buradaki hafriyat alandan çıkarılarak taşınmıştır. Yapıların yıkılması, hafriyatın taşınması, beton blokların ve güvenlik noktalarının kurulması gibi uygulamalar Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu kararı olmadan yürürlüğe girmiştir. Ancak bütün bu uygulamalardan çok sonra, 18 Ekim 2017 tarihinde, Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu "...tescilli taşınmaz kültür varlığı kalıntılarının... kaldırılabilmesine" dair kararı alarak bir yandan Sur'da gerçekleşen yasadışı uygulamaya ortak olmuş, diğer taraftan fiiliyatta yürürlükte olan uygulamaya yasal kılıf uydurulmak istenmiştir.

Sur ilçesinde yaşanan yıkımın oranı, yıkımın hukuki ve/veya hukuk dışı boyutlarını, tarihi ve tescilli yapıların tahribat düzeylerinin araştırılarak ortaya çıkarılması; yaşanan yıkımlara karşı kentin dokusunun, hafızasının yaşatılması ve korunması amacıyla Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

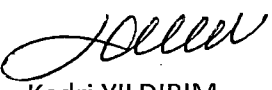

Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

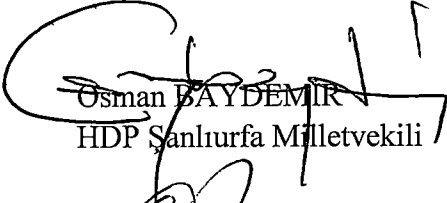

Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

Ertuğrul KÜRKÜ
HDP İzmir Milletvekili

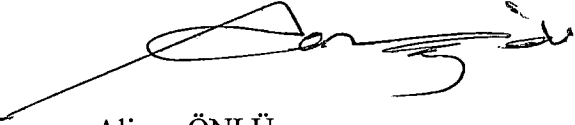

Ayhan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

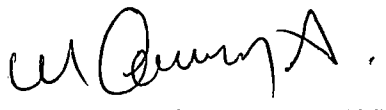

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

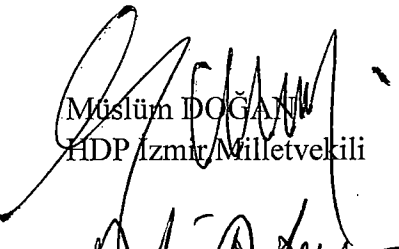

Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

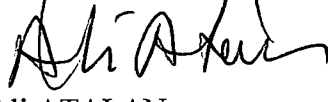

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili